

УДК 0.26:355](477):004.77

Олена Островська,
аспірантка Національної бібліотеки України
імені В. І. Вернадського

Перспективи розвитку інформаційних ресурсів військових бібліотек України

Досліджено інформаційні ресурси вітчизняних військових бібліотек, охарактеризовано їхні особливості, функції, потенціал, специфічне призначення. Визначено перспективи організації якісних військових ресурсів мережі Інтернет, обґрунтовано потребу розроблення порталу військових бібліотек України та його складника — інтернет-навігатора військової тематики.

Ключові слова: інформаційні ресурси з військової справи, військові книгозбірні, документні фонди, колекції, розроблення порталу, інтернет-навігатор військової тематики.

У сучасному суспільстві інформаційні ресурси (ІР), разом із матеріальними та енергетичними, мають стратегічне призначення, адже саме вони визначають довгострокові тенденції розвитку наукового прогресу й суспільства загалом. Збереження, вивчення й розвиток нагромаджених людством ІР є одним з актуальних завдань, яке нині найефективніше реалізується у сферах економіки, фінансів, права. ІР у галузі військової справи досліджено недостатньо, що зумовлено специфікою військової служби, конфіденційністю, обмеженим доступом до джерел, правила користування якими встановлені регламентом відповідних міністерств і відомств.

Мета статті — дослідити інформаційні ресурси вітчизняних військових бібліотек, охарактеризувати їхні особливості, функції, потенціал, специфічне призначення, визначити перспективи організації якісних військових ресурсів мережі Інтернет.

Документні фонди військових бібліотек — стратегічний ресурс розвитку воєнно-військової сфери суспільства, їх інформаційний потенціал, що становить основу інтелектуального й духовного прогресу військовослужбовців і працівників Збройних сил України та виконує важливі соціальні функції акумулювання, зберігання й надання користувачам потрібної інформації. В сучасних умовах ІР військових книгозбірень — це органічне поєднання традиційних документів на паперових носіях та електронних ресурсів локального або мережевого доступу, а отже питання їхнього формування, вдосконалення структури, способів ефективного використання та збереження є одним із найактуальніших.

У "Положенні про бібліотеки у Збройних Силах України" сформовано політику щодо інформаційних ресурсів військових бібліотек, яка полягає в управлінні ефективними, високоякісними колекціями й електрон-

ним доступом до ІР відповідно до завдань військової частини (закладу або установи), яку обслуговує бібліотека, а також за суміжними галузями знань, пов'язаними з місією та цілями військових бібліотек, означених у стратегічних документах планування і політики Збройних сил України. Збирання ресурсів військових книгозбірень відбувається на основі спільних зусиль структурних підрозділів органів управління, з'єднань, військових частин, військових ВНЗ, військових навчальних підрозділів ВНЗ, установ і організацій Збройних сил України. Це досягається завдяки відбору, придбанню й управлінню ресурсами в електронних, друкованих та інших форматах для поточного й довгострокового забезпечення інформаційних, ідеологічних, науково-дослідних, освітніх, культурних та інших потреб аудиторії. Військовослужбовці та члени їхніх сімей є основними користувачами інформаційних ресурсів бібліотек оборонного відомства [6].

Означена політика реалізовуватиметься в таких напрямках:

— здійснення бібліотечного, інформаційного, освітнього та культурного обслуговування користувачів бібліотек в інтересах усебічного й своєчасного забезпечення їх запитів на документи та інформацію, яка допомагає підвищенню загального, теоретичного, ідеологічного й культурного рівня, військових знань, фахової та службової кваліфікації;

— сприяння за допомогою різноманітних засобів і форм бібліотечної діяльності підвищенню бойової готовності, організації бойової підготовки, зміцненню військової дисципліни, навчально-педагогічній та іншим видам діяльності Збройних сил України;

— організація дозвілля й розвитку творчої самодіяльності військовослужбовців, членів їхніх сімей та працівників Збройних сил України;

— сприяння впровадженню через бібліотечні ресурси передових методів навчання й виховання особового складу;

— виховання у військовослужбовців громадської активності, патріотизму, відповідальності за виконання військового обов'язку, морально-психологічної готовності до виконання службових завдань;

— збереження бібліотечних фондів як загальнодержавного надбання, їх систематичне та планове поповнення новими виданнями;

— проведення заходів щодо поліпшення та розширення бібліотечних послуг на основі традиційних і новітніх інформаційних технологій, створення електронних каталогів бібліотечних фондів, їх функціонування й розвиток;

— виховання бібліотечно-інформаційної культури користувачів, прищеплення їм навичок роботи з інформаційними ресурсами бібліотеки.

Цю політику слід регулярно переглядати з урахуванням наукових розробок у Збройних силах України, аби зберігати актуальність відповідно до мінливих умов сьогодення [6].

Під час формування політики військової інформаційної інфраструктури потрібно спиратися на такі критерії:

1. Відбір фондів і доступ до онлайн-матеріалів є обміркованими і відповідають загальноприйнятим критеріям, викладеним у зазначеній політиці, а також конкретним критеріям, узгодженим між культурно-освітніми й науковими установами та закладами Збройних сил України.

2. Фінансування, доступне для придбання інформаційних ресурсів, розподіляється відповідно до моделі, запровадженої у Збройних силах України.

3. Бібліотечна установа має тісно співпрацювати з органами військового управління, всіма підрозділами військових частин, книгозбірнями, що належать до мережі бібліотек Збройних сил України, бібліотечної системи країни, культурно-освітніми й науковими установами та закладами Збройних сил України, міністерств та інших центральних органів виконавчої влади України, діяльність яких пов'язана зі створенням, збиранням, опрацюванням, нагромадженням і збереженням інформації, для того щоб:

— узгоджувати вибір, якнайкраще використовувати наявний бюджет інформаційних ресурсів;

— своєчасно надавати відомості щодо нових надходжень для оптимізації інформаційної підтримки;

— регулярно оновлювати фонд і онлайн-ресурси, що допоможе підтримувати їх в актуальному стані та надавати до них доступ широкій аудиторії;

— розробляти програми, котрі дають змогу набуту навичок роботи з фондами та інтернет-ресурсами;

— вдосконалювати службу доставляння документів;

— упроваджувати сервіси, що забезпечують доступ до фондів інших бібліотек.

Значна частина галузевої літератури, бібліографічних і фактографічних баз даних військової тематики належить до закритих джерел, якими може користуватися лише певне коло осіб, визначене регламентом військових міністерств і відомств [7].

Загальна кількість опублікованих в Україні документів з військово-воєнної справи становить 1500—2000 друк. од. Щороку виходять у світ понад 100 монографій, довідників, підручників, збірників статей, видається певна кількість спеціальних, науково-популярних і масових журналів, газет військових округів і флотів.

Через багатопрофільність військово-воєнної справи документи, присвячені її окремим проблемам, публікуються та бібліографуються у виданнях і базах даних різних галузей науки й практики: історія, політологія, соціологія, економіка, авіаційний і морський транспорт, техніка, космонавтика, медицина.

У потоці військово-воєнної літератури значну кількість публікацій становлять наукові розвідки з історії українського війська, повернення правдивих її сторінок, художні твори про АТО, розробки, дослідження в цій царині. Крім літератури, військовій тематиці присвячено певну кількість інших типів ресурсів, зокрема періодичні видання, основними з яких є:

— *Щорічник "Біла книга"*

— *"Збірник наукових праць Центру воєнно-стратегічних досліджень"*;

— *збірник наукових праць "Військова освіта"*

— *"Вісник Національного університету оборони імені Івана Черняхівського"*;

— *"Воєнно-історичний вісник"*;

Журнали:

— *"Авиация и время"*;

— *"Артиллерийское и стрелковое вооружение"*;

— *"Атлантична панорама"*;

— *"Військо України"*;

— *"Військово-історичний альманах"*;

— *"Військово-історичний меридіан"* — електронний науковий фаховий журнал;

— *"Воєнна історія"*;

— *"Камуфляж"*;

— *"Капелан"*;

— *"Клинок"*;

— *"Кордон"*;

— *"Маркер"*;

— *"Миротворець"*;

— *"Морська держава"*;

— *"Наука і оборона"*;

— *"Однострій"*;

— *"Оружие и охота"*;

— *"Офіцер України"*;

— *"Право військової сфери"*;

— *"Системи озброєння і військова техніка"*;

— *"Сучасні інформаційні технології у сфері бізнесу та оборони"*;

Газети:

— *"Народна армія"*;

— *"Крила України"*;

— *"Флот України"*;

— *"Прикордонник України"*;

Видавництва і видавничі організації, що випускають книги воєнно-військової тематики:

— *"Азимут-Україна"*;

— *"Астон"*;

— *Видавництво Міністерства оборони України "Варта"*;

— *Видавець Паливода А. В.*;

— *Книжковий клуб "Клуб сімейного дозвілля"*;

- "Орієнтир";
- "Піраміда";
- "Фоліо" та ін.

Потужним джерелом військових інформаційних ресурсів є *фонди військових бібліотек*.

Бібліотека Центрального будинку офіцерів Збройних сил України. Загальний фонд налічує 72 тис. 588 екземплярів: книги, журнали, навчальна література, спеціальні документи (стародруки, рукописи, фотографії, карти, військові нагороди, документи про життя військовослужбовців тощо). Разом із матеріалами з військової історії, обороноздатності країни й міжнародної безпеки, що становлять основу колекції, представлено зібрання з політології, міжнародних відносин, управління, маркетингу, економіки, права, соціології, педагогіки, психології, філософії, релігієзнавства тощо.

Бібліотека Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного. Фонд є унікальним інформаційним ресурсом військової тематики й налічує 205 тис. 143 пр. документів, які за галузями знань розподіляються на: воєнну та військово-технічну літературу; суспільно-політичну; технічну; природничий цикл; гуманітарний цикл; мистецтво та спорт; художню літературу. Окрім того, бібліотека містить фонд власних видань академії, фонд авторефератів дисертацій, звіти НДР, фонд випускних робіт курсантів, базу даних "Електронна книга".

Гордістю бібліотеки є фонд рідкісної книги, який нараховує 1055 пр. Найстаріші друковані видання — "Родословник Князей Великих и удельных родов" 1793 р. та "Образование древних народов" 1795 р.

Складова частина бібліотечного фонду — періодика: майже 85 найменувань періодичних видань різних років, зокрема й газети, видані під час Другої світової війни.

Бібліотечні фахівці створюють електронні копії навчальної літератури у зручному форматі DJVU. На сервер бібліотеки вже завантажено понад півтори тисячі електронних версій видань.

Бібліотека Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба. Універсальним фонд книгозбірні становить 674 862 пр.: зібрання творів із військових наук, стратегії й тактики ведення воєн і бойових дій, з історії воєнного мистецтва, військової техніки й озброєння військ. Особливо повно представлено видання з авіаційної техніки, озброєння військ протиповітряної оборони, ракетних і радіотехнічних військ. Є також матеріали з гуманітарних питань, природознавства, математики, мовознавства, довідкові тощо. Фонд наукової та навчальної літератури налічує 642 734 пр., фонд рідкісних книг, рукописів, архіву — 19 463 пр., фонд стандартів — 9427 пр., фонд періодичних видань — 3238 пр.

Фонд рідкісних книг містить видання від 1803 р., з-поміж яких: "Очеркъ современного состоянія артилеріи" (1882), "Енциклопедія военных и морских наук" (1883—1893), "Энциклопедическій словарь Брокгауза и Ефрона" (1890—1904), "Сборник новых свѣдѣній о вооруженныхъ силахъ европейскихъ и азиатскихъ государствъ" (1900), "Военная энциклопедія" (1911—1915).

Для збереження найцінніших і найрідкісніших книг упродовж 1993—1994 рр. було сформовано фонд РКРА, який складається з фонду рідкісних книг, рукописів, архіву; також представлено депоновані рукописи.

В архіві бібліотеки зберігаються всі видання друкарні університету, звіти науково-дослідних робіт, дисертації, навчальні плани та програми.

Бібліотека Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Багатогалузевий універсальний фонд нараховує майже 35 тис. пр. документів, з яких 80% становить навчальна література. Широко представлено довідкові та нормативні видання — майже 3,5 тис. пр. Окремо розміщено фонд літератури з грифом "Для службового користування".

Більшу частину зібрання становить військова та військово-технічна література, а також навчальні посібники й підручники з гуманітарних і суспільних наук (мовознавства, історії, філософії, економіки, права, педагогіки, психології, етики та естетики тощо). У фонді також представлено видання з історії культури, мистецтва та спорту. Триває поповнення бібліотечного зібрання творами видатних вітчизняних і зарубіжних майстрів художнього слова.

Електронні тексти:

- бібліотека ВКНУ;
- підручники, навчальні посібники, курси лекцій;
- словники;
- монографії;
- "Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка (військово-спеціальні науки)";
- "Збірник наукових праць Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка";
- тези доповідей конференцій;
- газета "Універсент".

До IP варто віднести представлені в Інтернеті *сайти військової тематики й військових бібліотек*:

- бібліотека Центрального будинку офіцерів ЗСУ (<http://cbolibrary.at.ua/>);
- електронний каталог бібліотеки Національного університету оборони України імені Івана Черняківського (<http://catalog.nuou.org.ua/>);
- бібліотека Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного (<http://www.asv.gov.ua/?q=biblioteka/>);
- бібліотека Військової академії (м. Одеса, https://www.vaodessa.org.ua/structural_subdivisions/library.html);
- бібліотека Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба (<http://www.hups.mil.gov.ua/biblioteka-hups/>);
- бібліотека Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка (<http://www.mil.univ.kiev.ua/page/lib/44/>);
- кафедра військової підготовки КПІ ім. Ігоря Сікорського (<http://kpi.ua/military/>);
- статuti Збройних сил України (legal100.org.ua/documents/lawyers/military_statutes.doc);
- військова бібліотека Ukrainian Military Pages (<http://www.ukrmilitary.com/p/military-library.html>);
- військова бібліотека "Армія" (<http://armiya.in.ua/vijskova-biblioteka/>);

— центральний друкований орган Міноборони "Військо України" (vijsko.com.ua/);

— портал "Українське військо у XX—XXI сторіччя" (vijsko.milua.org/);

— NATO, е-бібліотека (<http://www.nato.int/cps/uk/natohq/publications.htm>);

— інформаційний ресурс "Український мілітарний портал" (<http://mil.in.ua/>);

— інформаційний ресурс "Військова панорама" (<http://wartime.org.ua/>);

— військова бібліотека STUDENA (<http://studena.org/vijskova-biblioteka/>);

— інформаційно-аналітичний ресурс "Воєнпром" (<http://voenprom.info/>);

— незалежний мілітарний дайджест "Військовий навігатор України" (<http://milnavigator.com.ua/>);

— новинний портал "Північ" (<http://pivnich.org.ua/>);

— бібліотека ZbroeZnav (http://zbroeznav.com/?page_id=1313);

— інтернет-магазин "Військова книга" (<http://war-book.com.ua/>);

— магазин військово-історичної літератури "Воєнка" (<https://voenka.kiev.ua/>);

— інтернет-магазин "Военная книга" (<http://voennaya-kniga.com/>) [5].

Представлено й *закордонні інтернет-ресурси*:

— Military Libraries Division (DMIL), підрозділ військових бібліотек Асоціації спеціальних бібліотек (<http://military.sla.org/>);

— Army Training Digital Library (Військова навчальна цифрова бібліотека; <http://www.atsc-army.org/atdls.html>);

— Redstone Scientific Information Center (Редстоунський науково-інформаційний центр; <http://library.redstone.army.mil/>);

— Royal Danish Defense College (Данський Королівський коледж оборони (RDDC); <http://www.fak.dk/fbc/Pages/default.aspx>);

— Military and Government Collection (Військова і урядова колекція; <https://www.ebsco.com/military-government-collection>);

— Army MWR Library (Morale, Welfare, and Recreation — Армійська бібліотека Моралі, Добробуту, Відпочинку; <http://mwrlibrary.armybiznet.com/>);

— Navy Libraries — Navy MWR (Бібліотеки ВМФ; <http://www.navywmr.org/libraries/>);

— US Army MWR: General Library Information System (GLIS), Загальна бібліотечна інформаційна система; <http://mylibraryus.armybiznet.com/>);

— Marine Corps Community Services Libraries (Бібліотеки громадських служб морської піхоти; library.usmc-mccs.org/);

— Military Education Research Library Network (MERLN), Військова науково-освітня бібліотечна мережа; <http://www.inf.pims.org:8000/>);

— Army Europe Libraries (Бібліотеки армій європейських країн; <http://www.library.eur.army.mil/>);

— United States Military Academy Library, West Point (Бібліотека Військової академії США, Вест-Пойнт, штат Нью-Йорк; <http://www.usma.edu/Library/SitePages>);

— Air University Library (Бібліотека авіаційного університету; <http://www.airuniv.edu/au/aul/>);

— Canadian Armed Forces Virtual Library (Віртуальна бібліотека Збройних сил Канади; <https://www.cfc.forces.gc.ca/>);

— Ike Skelton Combined Arms Research Library (CARL) Digital Library (Об'єднана армійська дослідницька бібліотека ім. Айка Склелтона; <https://cgsc.contentdm.oclc.org/>);

— Navy Department Library (Бібліотека департаменту військово-морського флоту; <http://www.tlc.library.net/ndl/>);

— Air Force Materiel Command (AFMC) Publishing Distribution Library (Бібліотека дистрибуції видавничої служби військової авіації; <http://www.afmc.wpafb.af.mil/pdl/>);

— Army Publishing Directorate (Армійське видавниче управління; <http://www.apd.army.mil/>);

— Joint Electronic Library (JEL) (Об'єднана електронна бібліотека; <http://www.dtic.mil/doctrine/jel/>);

— Military One Source — Support for Military Personnel (Основний військовий документ — підтримка військовослужбовців; <http://www.militaryonesource.mil/>) [4].

У книгосховищах військових бібліотек зберігаються сотні тисяч унікальних видань, військових документів, рукописні матеріали, карти, ноты, фотографії, аудіо/відеозаписи тощо. Отже, набуває актуальності вивчення цих інформаційних ресурсів, розкриття перспектив їхнього розвитку, підвищення ефективності діяльності установ, а саме використання бібліотечного фонду через упровадження інноваційних технологій, створення універсальної моделі сучасного електронного інформаційного ресурсу та управління ним. Грамотно розроблена схема функціонування й розвитку інформаційних ресурсів військових бібліотек дасть змогу інтегрувати їхні фонди у сучасний соціокомунікаційний простір, піднести статус закладів серед військовослужбовців усіх категорій і широкого кола читачів, організувати ефективну промоцію зібрань, долучити до них мережеві ресурси, повноцінно використовувати інформаційно-освітній потенціал в сучасних суспільно-політичних умовах тощо.

На думку провідного бібліотекознавця сучасності К. Лобузної, "у рамках підходу до формування бібліотечного сховища знань ресурсами бібліотечного фонду мають бути документи будь-якої природи. Сьогодні найбільший інформаційно-документальний масив циркулює в середовищі глобальної мережі. Ці переважені інформаційні ресурси містять разом з легкодоступною та масовою інформацією достатню кількість загальнодоступних якісних інформаційних джерел, які мають історико-культурну та наукову цінність. Інтернет-ресурси стали невід'ємною частиною джерельної бази багатьох наукових досліджень. Однак неможливість керування інформаційним середовищем Інтернету вже спричинила серйозні негативні наслідки, що характеризуються значним інформаційним шумом, коли коефіцієнт корисного використання інформаційних джерел, отриманих за запитом до роботизованої пошукової системи, дуже низький. Вирішенням цих проблем опікуються сьогодні фахівці багатьох галузей науки, освіти й технологій. Завдання сучасної бібліотеки полягає в тому, щоб виявити в гетерогенному інформаційному потоці веб-публікацій найбільш цінну та перевірену інформацію, провести її

експертну оцінку, опрацювати на загальнобібліотечних засадах та надати до неї доступ за єдиними правилами щодо представлення знань у бібліотечному фонді. Тому, навіть не зберігаючи безпосередньо у своїх фондах архів мережових інформаційних ресурсів, бібліотеки можуть, з одного боку, значно розширити інформаційний потенціал своїх фондів, а з іншого — забезпечити користувачам семантичну навігацію ресурсами Всесвітньої павутини" [3].

На наше переконання, ядром такої інформаційної системи має стати портал військових бібліотек України як сучасна форма реалізації інформаційно-комунікаційної функції бібліотек, максимально повного задоволення потреб користувачів XXI століття. Його основними складниками мають бути: інтернет-навігатор військової тематики, сайти військових бібліотек, зведений електронний каталог військових бібліотек України, електронна бібліотека військової літератури, лінгвістичне забезпечення (предметний рубрикатор (на основі УДК).

Наразі розробляється інтернет-навігатор військової тематики, призначений для інформаційного супроводу наукових досліджень і освітнього процесу в галузі військової та воєнної справи, обслуговування фахівців, поширення оперативної інформації. Він допоможе краще орієнтуватися у різноманітті військово-воєнної реляції та самостійно вести пошук інформації з цих питань. У навігаторі подано інформацію про традиційні й мережові джерела, ресурси згруповано за тематичними рубриками, всередині яких документи розподілено за видами й джерелами інформації. Структура записів бази даних охоплює сім основних елементів та відповідну деталізацію:

• **Тип бібліотеки**

- спеціальні бібліотеки;
- наукові бібліотеки;
- бібліотеки з обмеженим доступом;

• **УДК**

— Військова справа. Воєнне мистецтво. Воєнні науки. Оборона. Збройні сили;

• **Тип ресурсу**

- сайт;
- електронна бібліотека;
- портал;
- окремих документ;
- електронний каталог;

• **Вид матеріалів**

- текст;
- карти;
- аудіо; ;
- відео
- ігри;
- періодика;

• **Характер документів**

- статут;
- настанови;
- інструкції;
- законодавчі акти;
- навчальні (методичні посібники) ;
- видання з військової науки та історії;
- довідкові ресурси;
- енциклопедії;
- календарі;

• **Установи**

- видавництва;
- музеї;
- книгарні;
- архіви;

• **Країна**

- Україна;
- європейські країни;
- США.

Отже, ґрунтовно розроблена методика формування спеціалізованих інформаційних ресурсів і організація доступу до них сприятимуть ефективному проведенню наукових досліджень, інтеграції якнайповнішого спектра документних джерел наукової інформації (сучасних і ретроспективних) [2]. Реалізація запропонованих концепцій і технологій дасть змогу розробити й впровадити відповідні структурні елементи порталу української військової бібліотеки.

Список використаної літератури

1. *Вознесенская Е. А.* Оптимальный сайт библиотеки: создание, содержание / Е. А. Вознесенская // Справочник руководителя учреждения культуры. — 2014. — № 9. — С. 97—103.
2. *Клочок А.* Створення порталу наукової бібліотеки: структура, функціональні вимоги та сучасні веб-технології / А. Клочок // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. — 2013. — Вип. 38. — С. 350—365.
3. *Лобузін К.* Технології організації знанневих ресурсів у бібліотечно-інформаційній діяльності : монографія / Катерина Лобузін; відп. ред. О. С. Онищенко ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. — Київ, 2012. — 252 с.
4. *Островська О.* Аналіз зарубіжного досвіду створення сайтів військових бібліотек / О. Островська // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. — 2017. — № 4. — С. 64—71.
5. *Островська О.* Ефективність сайтів українських військових бібліотек і інтернет-ресурсів військової тематики / О. Островська // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. — 2017. — Вип. 48. — С. 583—597.
6. *Про бібліотеки у Збройних силах України : положення, затв. наказом Міністра оборони України 26 груд. 2013 р. № 916.* — Київ, 2013. — 19 с.
7. *Справочник библиографа / науч. ред.: А. Н. Ванеев, В. А. Минкина.* — 3-е изд., перераб. и доп. — Санкт-Петербург : Профессия, 2006. — 592 с. — (Серия "Библиотека").

Исследованы информационные ресурсы отечественных военных библиотек, охарактеризованы их особенности, функции, потенциал, специфическое назначение. Определены перспективы организации качественных военных ресурсов сети Интернет, обоснована необходимость разработки портала военных библиотек Украины и его составляющей — интернет-навигатора военной тематики.

In the article the information resources of Ukrainian military libraries are investigated, their features, functions, potential, specific purpose are characterized. The problems of organization of qualitative military resources of the Internet are determined, the necessity of development of the portal of military libraries of Ukraine and its component — the Internet navigator of military topics has been substantiated.

Надійшла до редакції 2 липня 2018 року